

E · R · S · O

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

ERSO
PEASPONSOR

LIVIKO
aastast 1898

NORDATD

RADISSON COLLECTION
TALLINN

NORDIC
CATERING

KEVADINE HOMMIK

TŠELLO
STEVEN
ISSERLIS

ERSO

DIRIGENT
OLARI
ELTS

14 | MÄRTS
ESTONIA KONTSERDISAAL
2025

TULVE
SCHUMANN
BOULANGER

erso.ee

CHEMI-PHARM®

myfitness
KÕRVALDUS- JA TUNNID

PAKEND & PRINT
ERSO FOTOKESKUS

iute

ERSO PEASPONSOR

ELAV INSPIREERIV RIKASTAV

Eesti muusikat viivad üheskoos maailma ERSO ja fintech lute

ERSOga on võimalik koos kasvada.
Meid seob otsing ja inspiratsioon.
Nii ERSO kui ka lute püüdleval alati
tiptaseme poole.

- TARMO SILD
lute juht ja kaasasutaja

E · R · · O

KEVADINE HOMMIK

STEVEN ISSERLIS tšello
Eesti Riiklik Sümfooniaorkester
Orkestri kontsertmeister Dalia Dedinskaite
Dirigent OLARI ELTS

kell 18 – eelkontsert

Helena Tulve (1972)

„Laula mulle õitsvast puust“ (2013)

„Rimlands“ („Äärealad“, 2012)

I secret garden — blanc

Esitavad Kärt Ruubel, Soo Young Lee ja Theodor Sink

Vestlevad Olari Elts ja Helena Tulve

kell 19 – sümfooniakontsert

STEVEN ISSERLIS tšello

Eesti Riiklik Sümfooniaorkester

Orkestri kontsertmeister Dalia Dedinskaite

Dirigent OLARI ELTS

Helena Tulve (1972)

„Signs and Signals“ („Märgid ja signaalid“, 2025, esiettekanne)

Robert Schumann (1810–1856)

Tšellokontsert a–moll, op. 129 (1850)

Nicht zu schnell

Langsam

Sehr lebhaft

vaheaeg

Lili Boulanger (1893–1918)

„Kevadhommikust“ („D’un Matin de printemps“, 1918)

Robert Schumann

Sümfoonia nr 1 B–duur, op. 38 „Kevadsümfoonia“ (1841)

Andante un poco maestoso. Allegro molto vivace

Larghetto

Scherzo. Molto vivace

Allegro animato e grazioso

Kontserdist teevad ülekande Klassikaraadio ja ERSO TV (erso.tv), salvestisi saab ka järelkuulata ja –vaadata.

Helena Tulve © Marco Giugliarelli

Helena Tulve (1972) **„Signs and Signals“ (2025, esiettekanne)**

Helena Tulve muusika keskmes on muutumine ning sellega seotud protsessid. Tema teosed saavad sageli alguse lihtsast hingavast impulsist, mis kasvab voolavaks laia spektriga mitmetasandiliseks helikangaks. Igasugune heli võib leida selles energiast tulvil kõlaruumis oma aja ja koha. Tulve loomingulise taju lähtekohaks on sarnaste mustrite leidmine erinevates valdkondades. Teda on sügavamal tasandil mõjutanud ka suliste traditsioonide muusikaline mõtteviis.

Tulve muusikat on viimastel aastatel esitanud ansamblid Vox Clamantis, Bang on a Can, TM+, U:, Trio Feedback, Robert Fleitz, Theatre of Voices, Eesti Festivaliorkester, Helsingi kammerkoor jt. Tema värskemate teoste seas on ka kaks suurvormi — Veneetsia biennaali tellitud sakraalne etendus „Visiones“ ja Mecklenburgi Riigiteatris etendunud ooper „Wölfe“.

Tulve on Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia heliloomingu professor ja Eesti Muusika Päevade kunstiline juht. Samuti osaleb ta heliobjektidele ja kuulamisele kui olulisele inimsuhtluse vahendile keskenduvus ansambelis EHA.

Oma teost „Signs and Signals“ („Märgid ja signaalid“), mis on pühendatud ERSO-le ja Olari Eltsile, on Tulve kirjeldanud järgmiselt:

„Märgid meie ümber, unes ja ilmsi, võivad võtta nii sõna, pildi, heli, lõhna, maitse, teo või eseme kuju, kõneldes meile asjadest

ja tähendustest, mis on meist väljaspool ning mida võime mõista või siis mitte. Märgid annavad kaude märku, ent signaalid ütlevad otse — hoiatavad, kutsuvad, keelavad. Signaalidel on alati tähendus. Energia, mis on vajalik nii märkide kui signaalide tekitamiseks, pole võrreldav nende mõjuga.

Näpuotsatäis tähemärke, punkte ja komasid võivad vallandada hõlmamatuid protsesse, äärmuslikult kokkupakitult edastada armastuse, hävingu, elu või surma sõnumeid.

Tuule kohin, armsama puudutus, puude varjud, linnu hõige, öine taevas või keldri lõhn võivad meile anda lootust või selle meilt võtta. Kõik meie ümber on tähenduslik ja suhtleb meiega.“

Robert Schumann (1810—1856)

Tšellokontsert a-moll, op. 129 (1850)

1850. aasta septembri algul kolis perekond Schumann Dresdenist Düsseldorfis. Robert oli saanud pakkumise võtta üle Ferdinand Hilleri ametikoht linna muusikadirektorina. Tema ülesandeks sai sealse koori ja orkestri kontsertide dirigeerimise kõrval ka repertuaari uuendamine.

Düsseldorfis saabudes vaimustas teda reinimaalaste rõõmsameelsus ja sealse looduse ilu. Nõnda algas Düsseldorfis periood Robert Schumanni jaoks tohutu loomeenergiaga. Vaid viieteistkümne oktoobrikuu päevaga komponeeris ta oma tšellokontserdi, 1850. aasta lõpukuudel ja 1851. aasta vältel kirjutas ta veel „Reini sümfoonia“, kaks viiulisonaati, „Märchenbilderi“ violale ja klaverile, kaks kantaati, mitmeid avamänge ja töötas ümber d-moll sümfoonia.

Clara Schumann oli valminud tšellokontserdist vaimustuses: „See meeldib mulle väga,“ märkis ta oma päevikus 16. novembril 1850. Aasta hiljem, oktoobris 1851 kirjutas ta:

„Ma mängisin Roberti tšellokontserdi uuesti läbi, kinkides endale seeläbi tõeliselt muusikalise ja õnneliku tunni. Romantiline kvaliteet, elujõud, värskus ja huumor, samuti tšello ja orkestri väga huvitav põimimine on tõesti täiesti lummutavad, ning milline heakõla ja sügavad tunded peituvad kõikides meloodilistes lõikudes!“

Robert Schumanni instrumentaalkontserdid erinevad suuresti varasematest selles žanris loodud teostest. Schumann loobus klassikalisest teemade

Robert Schumann

dualismist ühe peateema kasuks, mille kõrvale asetuvad vähekontrastsed või ka peateemast endast tuletatud teemad. Solisti ja orkestri vahelise klassikalise võistlusprintsipi asemele ilmus esinejate teineteist arvestav koostöö, mille juures solistipartii on tänu leidlikule orkestratsioonile alati selgelt kuulda. Uue tähenduse sai ka kadents, mis muutus solisti virtuoospalast kontserdi osa kulminatsioonipunktiks.

Soov kasutada orkestris soolotšellot on idee, mille Robert võis saada juba Clara 1835. aastal valminud klaverikontserdist. Tšellokontsert annab aimu Schumanni eksperimentaalsemast küljest. Siin otsib ta uusi viise, kuidas mitmeosalise teose osi omavahel ühendada. Nii puupillide esimesed akordid *pizzicato* keelpillide saatel kui ka lüüriline tšellomeloodia, millele nad ukse avavad, täidavad enam kui lokaalset funktsiooni. Akordide idee voolab läbi kontserdi aeglasest osast ja tšelloteema muutub retsitatiiviks, mis moodustab ülemineku teisest osast finaali. Iga episood on siin järgmisega seotud ja keskmine osa omab silla või *intermezzo* iseloomu. Finaali lõpuosas tutvustab Schumann lühikest saatega kadentsi, mis inspireeris hiljem Elgari ja tõenäoliselt ka Schönbergi ja Waltoni viulikontserte.

ERSO ees mängis Schumanni tšellokontserti viimati Alban Gerhardt (2021), orkestrit juhatas ka toona Olari Elts. Veel on see kõlanud Mario Brunello (2014), Aleksandr Rudini (2013), Truls Mørki, Jan Erik Gustafssoni (2001), David Geringase (1995), Irina Botškova (1993), Teet Järvi (1993, 1982), Fjodor Luzanovi (1986), Natalja Šahhovskaja (1983), Daniil Šafrani (1978, 1965), Mihhail Homitseri (1976), Karine Georgiani (1973) ja Ivo Juuli (1971) esituses.

Lili Boulanger (1893—1918)

„Kevadhommikust“ („D’un Matin de printemps“, 1918)

Lili Boulangeri „Kevadhommikust“ valmis helilooja lühikese elu viimastel kuudel. Selleks ajaks oli Boulanger juba endale nime teinud kui esimene naine, kes võitis prestiižse Rooma auhinna, ja teda kiideti ainulaadse loomingulise hääle eest. Boulanger’ viimased teosed kannavad intiimset ja küpset kompositsioonilist käekirja, mis näitab, et isegi keerulistes oludes jätkas helilooja värvi ja harmoonia avastamist. Elujõuline muusika, mis valmis kaks kuud enne tema surma, ei vasta kuidagi naise haprale seisundile.

Lili Boulanger sündis Pariisis muusikute perre. Lapsena põdes ta bronhiiti, mis jättis endast maha nõrga tervise ja viis paratamatult ka naise varajase surmani. Oma seisundi tõttu ei astunud Boulanger Pariisi konservatooriumisse, vaid õppis eraviisiliselt. Otsustades taotleda Rooma preemiat, liitus ta siiski Paul Vidal’i kompositsiooniklassiga ja õppis harmooniat Georges Caussade’i käe all. Tema isa Ernest oli võitnud sama stipendiumi 1835. aastal ja õde Nadia oli 1908. aastal saavutanud teise koha. Lili esimene katse 1912. aastal jäi haiguste tõttu pooleli. Teisel katsel (1913) saavutatud võit oli aga triumf naissoost heliloojatele üle kogu maailma, millele järgnes rahvusvaheline tunnustus ja leping Ricordi kirjastusega.

Aastaks 1917 oli Pariisis viibimine sõja tõttu liiga ohtlikuks muutunud, mistõttu lahkus Lili koos ema ja Nadiaga Mézy linna. Tema tervis halvenes

kiiresti, samas pühendus ta oma viimastele kompositsioonidele. Teoste arv ja mitmekesisus, millega ta sel perioodil töötas, ei viidanud kuidagi sellele, et Boulanger oli lähenemas oma elu lõpule. Tema partituurid aga paljastavad tõe, olles kirjutatud õhukese ja ebaselge käekirjaga. Sõsarteosed „D'un Soir triste („Kurvast õhtust“) ja „D'un Matin de printemps“ olid viimased, mille ta oma käega noodistas, lõpetades need jaanuaris 1918. Oma viimase teose, „Pie Jesu“, dikteeris ta Nadiale, kes valvas haigevoodi kõrval. Lili Boulanger suri paar nädalat hiljem, 15. märtsil 1918. Nadia jätkas pika ja silmapaistva karjääri tegemist, kuid jäi alati oma õe suurimaks toetajaks ja tema pärandi säilitajaks.

Teostest „Kurvast õhtust“ ja „Kevadhommikust“ eksisteerib mitu versiooni, kusjuures viimasest on olemas ka variandid viiuli ja klaveri, flöödi ja klaveri ning klaveritrio jaoks. Need kaks teost põhinevad samal teemal, mis hõljub esialgu e-noodi ümber, seejärel kasvab ja areneb edasi. Palas „Kurvast õhtust“ liigub see raskelt, kandes lootusetut meeleheite tunnet. Samas on teose lõpus siiski vihje millelegi helgemale. Just seal, kus see õrn lootuse vihje lõppeb, algab „Kevadhommikust“ nagu koidu murdmine, tuues endaga kaasa värske elujõu.

ERSO esituses kõlab Lili Boulanger' „Kevadhommikust“ täna esmakordselt.

Robert Schumann

Sümfoonia nr 1 B-duur, op. 38 „Kevadsümfoonia“ (1841)

Helilooja Robert Schumanni elus ja loomingus kujunes murranguliseks 1840. aasta. Just siis andis Schumanni kauaaegse armastatu Clara Wiecki isa nõusoleku tütre abiellumiseks heliloojaga. Kui selle ajani olid Schumanni loomingus esikohal ulatuslikud teosed sooloklaverile, siis 1840. aastal keskendus ta peamiselt vokaalmuusikale, kirjutades ühe aastaga ligi 120 laulu, sealhulgas tsükliid „Dichterliebe“ („Poeedi armastus“) ning „Frauenliebe und -leben“ („Naise elu ja armastus“). Järgmisest aastast tõusis tema loomingus olulisele kohale ka kammer- ja sümfooniline muusika.

Kui Schumanni põlvkonnakaaslane Felix Mendelssohn seisab oma loominguga klassikalise ja romantilise maailma vahel, on Robert kindlalt viimasesse juurdunud. Tema muusika uudsust pole põhjust alahinnata, isegi kui tema kohal kõrgus Beethoveni võimas vari, mis langes kõigi 19. sajandi sümfonistide peale.

Schumanni neljast sümfooniasst esimene valmis 1841. aastal väga

lühikese ajaga. Teose visandi pani ta kirja nelja jaanuarikuu päevaga. Orkestreerimine võttis aega veel ühe kuu ning juba veebruari lõpus kõlas sümfoonia esiettekanne Leipzigi Gewandhausis Felix Mendelssohn-Bartholdy dirigeerimisel.

Üsna sageli on muusikateostele lisatud alapealkirjad kirjastajate omalooming, mitte heliloojate enda fantaasia tulem. Schumanni „Kevadsümfoonia“ käsikirja esimesel leheküljel on aga tema enda käekirjas kirjutatud pealkiri — „Frühlings Symphonie“.

Hoolimata alapealkirjast leiab Schumanni kirjavahetusest viiteid selle kohta, et helilooja ei pidanud teost programmiliseks. Vahetult enne sümfoonia avaldamist kustutas Schumann käsikirjast teose osadele antud pealkirjad: „Frühlingsbeginn“ („Kevade algus“), „Abend“ („Õhtu“), „Frohe Gesellen“ („Rõõmsad sellid“) ja „Voller Frühling“ („Kevad täies õites“). Nii mainitakse neid nimetusi tänaseni küll sümfoonia annotatsioonides, ent mitte osade ametlike pealkirjade juures. Schumann on aga öelnud, et teda inspireeris seda teost looma tunne, mis vallutab inimesi olenemata vanusest igal kevadel. Tõenäoliselt tahtiski ta kasutada kevadet pigem oma elus toimunud uue alguse sünonüümina.

Sümfoonia algul kõlav vaskpillifanfaar kuulutab kevade algust, kuid sellele järgnev lühike muusikaline kriis tuletab meelde, et Schumann kirjutas selle sümfoonia jaanuaris ja veebruaris, keset sügavat talve. Kuulaja peab kevadet ette kujutama, enne kui see tegelikult kohale jõuab. Teise osa õrnus viib otse näiliselt vihasele skertsole, kuid meeoleolu muutub kiiresti. Kuigi sümfoonia finaali on „Kevad täies õites“, kirjutas Schumann sõbrale, et see on ka huvastijätt kevadega, tähistades sama palju lahkumist kui hetke tähistamist.

Viimati kõlas Schumanni esimene sümfoonia ERSO esituses 2022. aasta kevadel Mihhail Gertsji juhatusel. Varem on koos ERSOga seda teost esitanud ka Joseph Swensen (2021), Olari Elts (2005, 2011), Bjarte Engeset (1992), Gennadi Roždestvenski (1978; tema juhatusel salvestati toona kõik Schumanni sümfooniad firmale Melodija) ja Erich Kölar (1965).

Steven Isserlis

Briti tšellist **STEVEN ISSERLIS** CBE tegutseb rahvusvahelisel areenil solisti, kammermuusiku, autori, pedagoogi ja saatejuhina. Tal on ühtmoodi lähedane suhe muusikaga barokist kuni tänapäevani ning ta esineb maailma suurimate orkestrite, sealhulgas ajastutruude koosseisudega. Isserlisi saavutuste hulka kuuluvad mitmed maailma esiettekanded, sealhulgas Sir John Taveneri „The Protecting Veil“, Thomas Adèsi „Lieux retrouvés“, neli György Kurtági teost soolotšellole ning Heinz Holligeri, Jörg Widmanni, Olli Mustoneni, Mihhail Pletnevi ja paljude teiste teosed.

Tema ulatuslikku auhindadega pärjatud diskograafiasse kuulub enamik tšellorepertuaari, sealhulgas J. S. Bachi süüdid (Gramophone'i aasta instrumentaalalbum), kõik Beethoveni teosed tšellole ja klaverile ning Brahmsi kontsert viiulile ja tšellole koos Joshua Belli ja orkestriga Academy of St Martin in the Fields. Ta on saanud kaks Grammy-nominatsiooni: ühe Haydni tšellokontsertide salvestise ja teise Martinů tšellosonaatide salvestise eest koos Olli Mustoneniga. Esiettekannete hulka kuuluvad Sir John Taveneri hilised teosed (BBC Music Magazine'i auhind Premiere Award). Tema hiljutisimad salvestised — Mendelssohni klaveritriod koos Joshua Belli ja Jeremy Denkiga ning Boccherini tšellokontserdid, sonaadid ja kvintetid — ilmusid 2024. aastal.

Tema viimane raamat on üldtunnustatud teos Bachi tšellosüitide kohta, tema kaks muusikateemalist lasteraamatut kuuluvad aga oma žanri läbi aja populaarseimate hulka ja on tõlgitud paljudesse eri keeltesse. Lisaks on ta kirjutanud kommentaari Schumanni kuulsale teosele „Musikalische Haus- und Lebens-Regeln“. Isserlis on BBC raadiole kirjutanud ja saatejuhina ette kandnud kaks põhjalikku dokumentaalfilmi — ühe Robert Schumannist ja teise Harpo Marxist.

Ta on peenetundeline muusikaline „maadeavastaja“ ja kuraator, kes on loonud fantaasiarikkaid sarju Londoni Wigmore Hallis, New Yorgi 92nd Street Y's ja Salzburgi festivalil. Tema puhul on ebatavaline, et ta juhatab ka orkestreid tšellot mängides — sealhulgas Luzerner Sinfonieorchesterit 2019. aastal pianist Radu Lupu viimasel avalikul esinemisel.

Kuninganna Elizabeth II omistas Isserlisile 1998. aastal CBE (Briti impeeriumi ordu komandöri) tiitli tunnustusena tema teenete eest muusikas. Rahvusvaheliste tunnustuste hulka kuuluvad Piatigorsky auhind (USA) ja Glashütte originaalmuusika festivali auhind (Saksamaa). Alates 1997. aastast on ta olnud Cornwallis Prussia Cove'is asuva International Musicians Seminari kunstiline juht.

Ta mängib 1726. aasta Stradivaril „Marquis de Corberon“, mis on laenu Kuninglikust Muusikaakadeemiast.

Olari Elts © Kaupo Kikkas

OLARI ELTSI kirk eristuvate ja ülleidlike kontserdikavade loomise vastu on talle rahvusvahelisel muusikaareenil suurt tunnustust toonud. Tema ametiaeg Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri kunstilise juhi ja peadirigendina sai alguse 2020. aastal.

Elts on olnud paljude tuntud orkestrite külalisdirekt — nende hulka kuuluvad näiteks Leipzigi Gewandhaus-orkester, Soome Raadio Sümfooniaorkester, Taani Rahvusorkester, Rotterdami Filharmooniaorkester, Hollandi Raadio Sümfooniaorkester, BBC Sümfooniaorkester, Birminghami Linnaorkester, Prantsuse Raadio Sümfooniaorkester, Prantsuse Rahvusorkester, Lyoni Rahvusorkester, Luksemburgi Filharmoonikud, Budapesti Festivaliorkester, Québeci Sümfooniaorkester, Yomiuri–Nipponi Sümfooniaorkester, Souli Filharmooniaorkester ja Melbourne'i Sümfooniaorkester.

Talle meeldib koostööd teha selliste solistidega nagu Gautier Capuçon, Renaud Capuçon, Brett Dean, Isabelle Faust, Alban Gerhardt, Martin Grubinger, Martin Helmchen, Stephen Hough, Lucas ja Arthur Jussen, Kari Kriikku, Karita Mattila, Aleksander Melnikov, Daniel Lozakovich, Baiba Skride, Simon Trpčeski ja Antoine Tamestit.

Hooajal 2024/25 naaseb Elts Soome Raadio Sümfooniaorkestri ette keeruka kavaga, mis koosneb Mendelssohni, Ernest Pingoud' ja Peter Maxwell Daviese helitöödest ning Federico Perotti uuest orelikontserdist. Lisaks naaseb Elts sellel hooajal Staatskapelle Weimari, Sinfonietta Rīga kammerorkestri ja Oulu Sümfooniaorkestri ette, kus dirigeerib Pärdi,

Raveli, Sibeliuse, Straussi, Stravinski ja Tšaikovski teoseid. Mujal maailmas debüteerib Elts Dublini Uue Muusika Festivalil, kus tuleb esitusele Unsuk Chini ja John Buckley uutest kompositsioonidest koosnev programm. Samuti debüteerib ta Taipei ja Xi'ani sümfooniaorkestritega, liitub Sakari Oramo kutsel Sibeliuse Akadeemia Sümfooniaorkestriga ning juhatab Tiroomi Sümfooniaorkestrit Innsbruckis Austrias. Lisaks kontserdisarjadele Eesti Riikliku Sümfooniaorkestriga Tallinnas toob Elts koostöös Eesti Draamateatriga taas lavale tunnustust leidnud etenduse „Macbeth“ ning pärast hiljutisi edukaid rahvusvahelisi tuure Suurbritannias, Saksamaal ja Prantsusmaal lõpetab 2024/25. hooaja ringreisiga Soomes.

Kaasaegsete Balti heliloojate poolehoidjana on Elts välja andnud Heino Elleri „Sümfooniliste poemide“ plaadi ning ka tema viiulikontserdi Baiba Skride ja Eesti Riikliku Sümfooniaorkestriga. Samuti leidsid kriitikute seas laialdast tunnustust plaadid, mille ta andis välja koostöös Ondine'iga — Erkki-Sven tүүri teosed Tapiola Sinfonietta esituses, sealhulgas violakontsert Lawrence Poweriga, Tүүri viies sümfoonia ning akordionikontsert „Prophecy“ Helsingi Filharmooniaorkestriga. 2016. aastal välja lastud Brahmsi muusika seadete album (Glanert, Berio) Helsingi Filharmooniaorkestriga pälvis samuti palju kiidusõnu. Eltsi diskograafia hõlmab Borgströmi ja Šostakovitši viiulikontserte Eldbjørg Hemsingi ja Viini Sümfooniaorkestriga ning hiljutisi albumeid Kalevi Aho muusikaga, mille ta salvestas koos Antwerpeni Sümfooniaorkestri ja Kymi Sinfonietta taga BISile. Tema hiljutisim projekt on uus plaat, millel Oslo Filharmooniaorkester esitab auhinnatud Norra helilooja Øyvind Torvundi töid.

Elts on jätnud oma jälje ka ooperile, olles dirigeerinud näiteks „Jevgeni Oneginit“, Mozarti „Don Giovanni“ ja „Idomeneot“ ning Berlioz'i „Fausti needmist“. Žanre ületades viis Elts Mendelssohni muusikat ja Shakespeare'i „Suveöö unenägu“ kombineeriva muusikalise etenduse „Pööriöö uni“ Berliini Konzerthausi lavale koos Tallinnas tegutsenud teatriga NO99. Bernsteini 100. juubeli puhul esitas Elts Luksemburgi Filharmooniaorkestriga muusikat filmist „On the Waterfront“.

Aastatel 2007–2020 oli Olari Elts Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri peaküralisdirigent ning aastatel 2011–2014 Helsingi Filharmooniaorkestri peaküralisdirigent. Aastatel 2006–2011 oli ta Bretagne'i Riikliku Orkestri kunstiline juht, aastatel 2007–2010 Šoti Kammerorkestri peaküralisdirigent ning aastatel 2001–2006 Läti Riikliku Sümfooniaorkestri peadirigent.

E · R · S · O

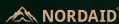
ERSO
PEASPONSOR

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

LIVIKO
— anno 1898 —

RADISSON COLLECTION
TALLINN

NORDIC
CATERING

ENIGMA VARIATSIOONID

TŠELLO
**PIETER
WISPELWEY**

ERSO

DIRIGENT
**JOSÉ LUIS
GOMEZ**

30

APRILL
ESTONIA KONTSERDISAAL
kell 19

FARRENC
HAYDN
ELGAR

erso.ee

CHEMI-PHARM®

myfitness
world class gym & studios

PAKEND & PRINT
EESTI TÄRVIKUS

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER (ERSO) on elav ja mitmekülgne orkester, kes püüdleb alati tipptaseme poole. Eesti vanimal ja mainekaimal regulaarselt tegutseval sümfooniaorkestril täitub sel hooajal 98. tegevusaasta. ERSO ajalugu ulatub aastasse 1926 ning sarnaselt paljude omataolistega maailmas on see seotud rahvusliku ringhäälingu sünni ja arenguga. Alates hooajast 2020/2021 on enam kui 100-liikmelise orkestri peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts. Neeme Järvi jätkab koostööd ERSOga eluaegse aupeadirigendina, orkestri kunstiline nõustaja on Paavo Järvi, varasemad peadirigendid on olnud Olav Roots, Paul Karp, Roman Matsov, Neeme Järvi, Peeter Lilje, Leo Krämer, Arvo Volmer, Nikolai Aleksejev ja taas Neeme Järvi.

ERSO on käinud arvukatel turneedel ning osalenud mainekatel rahvusvahelistel muusikafestivalidel. 2023. aasta mais toimus orkestri esimene kontserdireis Suurbritanniasse, kus kahe nädala jooksul anti 11 kontserti. 2022. aastal esineti Olari Eltsi juhatusel Nürnbergis, Münchenis ja Pariisis. 2021. aasta novembri lõpus osalesid ERSO ja Elts Poolas rahvusvahelisel Kesk- ja Ida-Euroopa muusikafestivalil „Eufonie“. 2019. aastal avasid ERSO ja Neeme Järvi Prantsuse Raadio maineka Montpellier’ muusikafestivali ning orkester käis Kesk-Euroopa turneel, kus Neeme Järvi juhatusel esineti Viini Musikvereini kuldses saalis, Linzi Brucknerhausi suures saalis, Praha Rudolfinum Dvořáki saalis ja Bregenzi Bodensee saalis ning Mihhail Gertsji juhatusel Saksamaal Erlangenis ja Viersenis. Veel on esinetud sellistel maailmalavadel nagu Berliini Konzerthaus, New Yorgi Avery Fisher Hall (praeguse nimetusega David Geffen Hall), Peterburi filharmonia suur saal ja Maria Teatri kontserdisaal, Kölni filharmonia, Helsingi Musiikkitalo, Stockholmi Berwaldhallen jt.

ERSO plaadistuste kõrget kvaliteeti on esile tõstetud mainekates klassikalise muusika ajakirjades ning sellega on kaasnenud mitmed tunnustused, millest olulisim on Eesti esimene Grammy (2004, dirigent Paavo Järvi), värskemad aga aasta klassikaalbumi tiitel 2020. aastal Eesti muusikaauhindade jagamisel Elleri sümfooniliste poeemide teise plaadi eest (dirigent Olari Elts) ning kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapremia ERSO-le ja Olari Eltsile seniste Elleri muusika salvestiste eest. Suurepärase koostöö on ERSO-l selliste mainekate plaadifirmadega nagu Chandos, BIS, Onyx, samuti Ondine, ERP jt.

Lisaks kohalikele raadio- ja telekanalitele on ERSO kontserte üle kandnud Mezzo ja medici.tv ning EBU vahendusel on need jõudnud paljudesse Euroopa raadiojaamadesse. 2020. aastal alustas tegevust ERSO TV (erso.tv), kus saab vaadata kõiki orkestri live-kontserte ning juba toimunud esinemisi.

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

Peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts

Eluaegne aupeadirigent Neeme Järvi, **kunstiline nõustaja** Paavo Järvi

Koosseis 14. märtsil 2025

I VIUL

Dalia Dedinskaite
Marge Uus
Kristiina Aimla
Piret Sandberg
Kätlin Ivask
Nina Kawaguchi
Astrid Muhel
Hanna–Liis Nahkur
Tõnis Pajupuu
Danae Taamal
Kaiu Talve
Andrus Tork
Marta Mutso

II VIUL

Kaido Välja
Kadi Vilu
Toomas Hendrik Ellervee
Kristel Kiik
Triin Krigul
Maiu Mägi
Mari–Katrina Suss
Marlis Timpmann
Maaren Vihermäe
Annelize Vlasenko
Elisabeth Härmand

VIOOLA

Liina Sakkos
Helena Altmanis
Mall Help
Kaja Kiho
Sandra Klimaitė
Mairit Mitt–Bronikowska
Juhan Palm–Peipman
Liisi Rusnak
Jülija Širokova
Kristiina Välja

TŠELLO

Theodor Sink
Seulki Lee
Tõnu Jõesaar
Riina Erin
Levi–Danel Mägila
Katrín Oja
Margus Uus
Maris Vallsalu

KONTRABASS

Regina Udod
Mati Lukk

Janel Altroff
Imre Eenma
Indrek Pajus
Andreas Arder

HARF

Sara Siria D'Amico

FLÖÖT

Mihkel Peäske
Janika Lentsius
Reina Mandre

OBOE

Guido Gualandi
Aleksander Hännikäinen
Tõnis Traksmann

KLARNET

Soo Young Lee
Taavi Orro
Meelis Vind

FAGOTT

Peeter Sarapuu
Kristjan Kungla
Kaido Suss

METSASARV

Ye Pan
Zhaohang Hu
Kalle Koppel
Jürnas Rähni

TROMPET

Indrek Vau
Laur Keller
Erki Möller

TROMBOON

Andres Kontus
Peeter Margus
Johannes Kiik

TUUBA

Madis Vilgats

TIMPANID

Maarja Nuut

LÖÖKPILLID

Kaspar Eisel
Vambola Krigul
Reno Kokmann

TŠELESTA

Kärt Ruubel

SA ERSO juhatuse liige

Kristjan Hallik

Produtsent

Daily Trippel

Orkestri mänedžer

Marko Metsaru

Partnersuhete ja

müügijuht

Signe Vaiknemets

Raha kaasamise ja

partnersuhete spetsialist

Morgan Merrell

Maine- ja

kommunikatsioonijuht

Kärt Ruubel

Toimetaja

Anita Maasalu

Noodikoguhoidja

Mariell Aren

Disainer

Norman Orro

Personalijuht

Piret Veensalu

Pillilao juhataja

Egert Leinsaar

Kammer- ja

noorteprojektide

produtsent

Taavi Orro

Lavameistrid

Jüri Korjus

Heiki Zvorovski

ERSO TÄNAB TOETAJAJD

ERSO
PEASPONSOR

KONTSERDISARJAJE TOETAJAD:

LIVIKO
— anno 1898 —

NORDIC
CATERING

KOOSTÖÖPARTNERID:

PAKEND & PRINT
ERSO TRÜKIKESKUS

NAUTIMUS

*Märk kvaliteetsest
veinivalikust märkabr
tšellomuusikat*

KUTSUME KUULAMA

PRANTSUSE VÄRVID

R, 28. MÄRTS KELL 18 (EELKONTSERT) JA KELL 19, ESTONIA KONTSERDISAAL

Georges Bizet. Katkendid muusikast näidendile „Tüdruk Arles'ist“

Camille Saint-Saëns. Klaverikontsert nr 2 g-moll, op. 22

Claude Debussy. Sümfooniline triptühhon „Nokturnid“

Paul Dukas. Sümfooniline poeem „Võluri õpilane“

LOUIS SCHWIZGEBEL klaver, tütarlastekoor Ellerhein, ERSO, dirigent YAN PASCAL TORTELIER

MOZART JA BEETHOVEN

N, 3. APRILL KELL 13 (SÜMFOONILINE LÖUNA)

R, 4. APRILL KELL 19, ESTONIA KONTSERDISAAL

Wolfgang Amadeus Mozart. „Adagio ja fuuga“ c-moll, KV 546

Ludwig van Beethoven. Viiulikontsert D-duur, op. 61

Wolfgang Amadeus Mozart. Sümfoonia nr 29 A-duur, KV 201/186a

MARIA WŁOSZCZOWSKA viiul, ERSO

BELLINCAMPI JA SCHUMANN

R, 11. APRILL KELL 18 (EELKONTSERT) JA KELL 19, ESTONIA KONTSERDISAAL

Felix Mendelssohn. Avamäng „Ruy Blas“, op. 95

Edvard Grieg. Klaverikontsert a-moll, op. 16

Robert Schumann. Sümfoonia nr 2 C-duur, op. 61

ALEXANDER GAVRYLYUK klaver, ERSO, dirigent GIORDANO BELLINCAMPI

E · R · · O

Estonia pst 4
10148 Tallinn
tel 6 147 787
erso@erso.ee
www.erso.ee

Kuula ja vaata uuesti!

 ERSO.TV